

Győzelem a halál felett. (Szűcs Ernő könyve.)

A hit igazságai benső meggyőződésekben nyugosznak s megdönthetetlen tény az, hogy a hívőnek racionális bizonyítékokra nincs szüksége e meggyőződés igazolására, viszont ilyen ellentét bizonyítékok soha nem rombolhatják szét hitét. Az is bizonyos, hogy ezen az úton hitetlenekre hitet kényszeríteni lehetetlen. A vallásos igazság természetesen a bensőséges volta miatt nem is közelíthető meg a rajta kívül állók számára. Ezért, egy ilyen kívül álló szempontból nézve, mindig a legnehezebb és legkockázatosabb feladatok egyike volt a vallásos igazságoknak logikai vagy természettudományi érvekkel való bizonyítási törekvése. A meggyőző erő ugyanis sohasem a tudományos érvekben, hanem a szembenálló lélek benső fogékonyságában rejlik s annak hiányában hatástalanul pattan vissza. Még továbbmenve, maga a vallásos lélek is, közvetlenül és mélységesen birtokolt igazsága érzetében bizonyos idegenkedést érez a racionális bizonyítással szemben, mintha az lefokozná inkább az ő igazságának evidenciáját, semhogy emelné. Így a természettudományos érvek alapján véve nem rokonszenvesek sem a hitetlenek, sem a hívők előtt vallási kérdésekben. Szűcs Ernő könyve sem teheti a hitelent hívővé az örök élet nagy kérdésében, mert fejtegetései feltételezik a hitet az olvasóban s legálább is azt a fogékonyságot igénylik benne, amelyet W. James „hinni akarásnak“ nevezett. Azonban másfelől az is bizonyos, hogy ez a könyv a hívő lelkeket nem fogja idegenkedő érzéssel lökni el magától. Mert ha a vallásos lélek nem is kedveli a túlságos bizonyítgatást, viszont épüléssel és örvendezve fogadja benső igazságának a tudomány területéről gyűjtött *illusztrációit*. Szűcs Ernő könyve azon a szerencsés módon sorakoztatja és használja fel a természettudományi adatokat, hogy azok beszédes és meglepő illusztrációivá lesznek a bibliai igazságoknak, nem annyira bizonyítva azokat az értelem előtt, mint inkább ráfelelve azokra szemléltető tények példáival. A vallásos lélek számára a természetí tények,

törvények, példák átutaló hasonlatok, szimbolumok a lelki igazságokra. A természetben „tükör által“ való tanítást lát a hívő lélek, nagy paraboláját az Isten országának. Neki nem kell bizonyítani a lélek örök életét és a halál irrealitását, vagy a bűn örök halálát, mert ő azt tudja, azonban gyarapodik és megszilárdul a hite, ha ezeket a tudott igazságokat más, új, több oldalról, a tudomány, a művészet, a természet, a történelem szemléltető példáival világítják meg és újra öntudatosítják benne. Szűcs Ernő könyvét erre a jótékony megvilágításra és öntudatosításra tartom igen becses munkáló eszköznek. Robertson, a nagy angol igehirdető mondja, hogy a hitetlen embernek semmi sem képes bebizonyítani az örökélet és halhatatlanság realitását, de ha hívő lélek keres rá bizonyítékokat, minden bizonyágtevővé válik számára s az egész mulandó természet a halhatatlan örök életről zengő prédikációvá lesz részére. Szűcs Ernő hívő lélekkel fordult a természet tudományosan feltárt titkai felé s íme, az a hangosan beszélő, meglepő, diadalmas, vagy fájdalmas és félelmes dokumentumok egész tömegét ontotta elébe a lélek örökkévalóságáról és a bűn örök haláláról. Úgy ezeknek a dokumentumoknak kiválogatása és csoportosítása, mint a fejtegetések mélyen komoly, szívből szakadó, nemesen lebilincselő volta könyvét igazi jótéteménnyé teszik az emberi élet e legnagyobb kérdésében diadalt kereső, hitében mélyülni, erősödni kívánó lelkek számára. Sőt kétségtelen, hogy töle idegen lelkek is csak tisztelettel szemlélhetik a kis könyvben megnyilatkozó bámulatos tudást és a segíteni akaró lélek odaadó munkájának nagy áldozatát, amellyel ezt a tudáskincset összegyűjtötte s feldobta a hit és szeretet oltárára égő áldozatul, hogy az örök élet mennyei illata áradjon ki belőle szomorú világunk, halálszagú földünk virágtalan tarlóira.

(Kolozsvár.) *Makkai Sándor.*

Hét elbeszélő írónak egy-egy kötete fekszik előttem. Nem szándékos válogatás hozta őket össze, hanem csak ahogy a szerkesztőhöz „beküldött könyvek“ véletlen sora sodorta egymás mellé. Legtöbbjük